

Motion till riksdagen 2025/26:2005

av **Magnus Berntsson (KD)**

Fria val, medier och liv – stöd till Venezuelas demokratiska krafter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att Sverige ska intensifiera sitt stöd för demokrati, rättvisa och rättsstat i Venezuela och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i samarbete med EU och med andra likasinnade stater särskilt ska verka för att öka pressfriheten, skydda civilsamhället, rikta sanktioner mot ansvariga för valfusk och människorättsbrott samt rikta humanitärt stöd som når befolkningen utan att stärka regimen i Venezuela, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Situationen i Venezuela utvecklas fortsatt under stor dramatik. Valet 2024 medförde inte bara att regimen stärkte kontrollen över statliga institutioner utan befäste även miss-tankarna om bristande transparens, inskränkningar av oppositionens möjlighet att verka respektive svårigheter för oberoende medier att nå ut. För de som bor kvar i landet innebär detta en fortsatt försämring av levnadsförhållanden, och tillgången till mat, läkemedel och grundläggande samhällsservice är bristfällig för stora delar av befolkningen. Detta har fått miljontals venezuelaner att tvingas söka skydd utomlands.

Sverige måste därför tydligt markera att vi inte accepterar val som inte uppfyller grundläggande demokratiska normer och samtidigt öka stödet till de krafter som arbetar för demokrati och rättsstatlighet i Venezuela. Detta innefattar stöd till oberoende medier, människorättsorganisationer och rättsstatliga initiativ samt att verka för internationella mekanismer som kan bidra till transparens i framtida val.

Ett särskilt och växande problem är kopplingen mellan organiserad brottslighet och de strukturer som möjliggör människors utsatthet – däribland narkotikasmuggling. Forskning och myndighetsrapporter visar att kokain från Latinamerika i allt högre grad

smugglas in i och når Europa via ett komplext nät av rutter där bland annat Venezuela utgör ett strategiskt transitland. Trafiken sker via både containeriserad sjöfart, lastfartyg, fiskebåtar och flyg samt utnyttjar såväl svag gräns- och tullkontroll som etablerade logistiknätverk.

Samtidigt pekar analyser och oberoende granskningar på att svag statlig kontroll, korruption och i vissa fall samverkan mellan kriminella grupper och aktörer med kopplingar till staten i Venezuela underlättar smuggling och transit av narkotika. Detta påverkar inte bara regionen utan har konkreta konsekvenser för säkerheten i Europa där beslag av rekordstora mängder kokain vid europeiska hamnar under de senaste åren visat på en växande efterfrågan respektive effektiva, och ofta innovativa, smugglingsmetoder.

Mot bakgrund av detta behöver Sveriges politik för Venezuela kompletteras med en tydlig strategi för att motverka transnationell organiserad brottslighet som utnyttjar landets svagheter. Sverige bör därför, i samarbete med EU, FN och berörda partnerländer i Latinamerika och Karibien, verka för förstärkt underrättelse- och informationsdelning, kapacitetsuppbyggnad hos grannländer och kuststater i syfte att stärka gränskontroller, bekämpning av penningtvätt samt åtgärder för att minska korruption i anslutning till logistikkedjor vilka utnyttjas av kriminella nätverk. Dessa insatser måste samtidigt skydda humanitärt arbete och rättighetsförsvare så att de inte stängs ute av misstankar eller politisk press.

Sanktioner riktade mot de som står bakom valfusk, förtryck och transnationell brottslighet bör vara precist utformade för att slå mot ansvariga individer och nätverk och minimera skadeverkningar för civilbefolkningen. Humanitärt bistånd måste kanaliseras och kontrolleras så att det når de behövande utan att regimen kan använda hjälpen som ett verktyg för förtryck eller klientelism.

Venezuelas folk förtjänar fria val, fria medier och fria liv. Sveriges politik bör därför kombinera krav på demokratiska reformer och ansvarstagande med konkreta åtgärder för att motverka den kriminalitet som förvärrar landets och regionens utmaningar – inklusive de narkotikaströmmar som också når Europa. Endast en helhetsinriktad strategi som förenar diplomati, rättsstöd, civilsamhällesstöd och internationellt samarbete mot organiserad brottslighet kan bidra till en hållbar förbättring.

Magnus Berntsson (KD)